

Przytoczony przykład sprowadzenia formy kwadratowej do sumy kwadratów opisaną metodą. Niech w trójwymiarowej przestrzeni pewną bazą f_1, f_2, f_3 będzie dana forma kwadratowa

$$A(x; x) = 2\eta_1\eta_2 + 4\eta_1\eta_3 - \eta_2^2 - 8\eta_3^2$$

Przyjmijmy

$$\begin{aligned}\eta_1 &= \eta'_2, \\ \eta_2 &= \eta'_1 \\ \eta_3 &= \eta'_3.\end{aligned}$$

Wówczas otrzymamy

$$A(x; x) = -\eta_1^2 + 2\eta_1\eta_2 + 4\eta_2\eta_3 - 8\eta_3^2$$

Dalej przyjmując

$$\begin{aligned}\eta_1^* &= -\eta'_1 + \eta'_2 \\ \eta_2^* &= \eta'_2 \\ \eta_3^* &= \eta'_3\end{aligned}$$

otrzymamy nowe wyrażenie na formę kwadratową

$$A(x; x) = -\eta_1^{*2} + \eta_2^{*2} + 4\eta_2^*\eta_3^* - 8\eta_3^{*2}$$

Przekształcenie

$$\begin{aligned}\xi_1 &= \eta_1^*, \\ \xi_2 &= \eta_2^* + 2\eta_3^* \\ \xi_3 &= \eta_3^*\end{aligned}$$

wydzieli z naszej formy kwadratowej jeszcze jeden pełny kwadrat i forma przyjmie postać kanoniczną:

$$A(x; x) = -\xi_1^2 + \xi_2^2 - 12\xi_3^2.$$

Mając wzory wyrażające $\eta_1^*, \eta_2^*, \dots, \eta_n^*$ przez $\eta_1, \eta_2, \dots, \eta_n$, a następnie $\eta_1^{**}, \eta_2^{**}, \dots, \eta_n^{**}$ przez $\eta_1^*, \eta_2^*, \dots, \eta_n^*$ itd. możemy otrzymać wyrażenie współrzędnych $\xi_1, \xi_2, \dots, \xi_n$ poprzez współrzędne początkowe $\eta_1, \eta_2, \dots, \eta_n$

$$\xi_1 = c_{11}\eta_1 + c_{12}\eta_2 + \dots + c_{1n}\eta_n,$$

$$\xi_2 = c_{21}\eta_1 + c_{22}\eta_2 + \dots + c_{2n}\eta_n,$$

.....

$$\xi_1 = c_{n1}\eta_1 + c_{n2}\eta_2 + \dots + c_{nn}\eta_n.$$

I tak w przytoczonym przykładzie wzory te mają postać

$$\xi_1 = \eta_1 - \eta_2,$$

$$\xi_2 = \eta_1 + 2\eta_3,$$

$$\xi_3 = \eta_3.$$

Przypominając sobie (§1, ustęp 7), że macierz dająca przekształcenie współrzędnych jest macierzą odwrotną i transponowaną względem przekształcenia bazy, możemy wyrazić wektory nowej bazy $e_1, e_2, \dots, e_n$ poprzez wektory starej bazy $f_1, f_2, \dots, f_n$:

Przypominając sobie (§1, ustęp 7), że macierz dająca przekształcenie współrzędnych jest macierzą odwrotną i transponowaną względem przekształcenia bazy, możemy wyrazić wektory nowej bazy $e_1, e_2, \dots, e_n$ poprzez wektory starej bazy $f_1, f_2, \dots, f_n$:

$$e_1 = d_{11}f_1 + d_{12}f_2 + d_{1n}f_n,$$

$$e_2 = d_{21}f_1 + d_{22}f_2 + d_{2n}f_n,$$

.....

$$e_1 = d_{n1}f_1 + d_{n2}f_2 + d_{nn}f_n,$$

Jeżeli w procesie sprawdzenia ani razu nie dokonywaliśmy przekształcenia zmieniającego od razu dwie współrzędne (jak widzieliśmy, takiego przekształcenia trzeba dokonać, gdy w przekształconej formie brak jest kwadratów lub współrzędnych lub jeżeli trzeba zmieniać numerację), to wzory na przekształcenie mają postać:

$$\xi_1 = c_{11}\eta_1 + c_{12}\eta_2 + \dots + c_{1n}\eta_n,$$

$$\xi_1 = c_{22}\eta_2 + \dots + c_{2n}\eta_n,$$

.....

$$\xi_1 = c_{nn}\eta_n,$$

tj. przekształcenia jest tzw. *macierzą trójkątną*. łatwo sprawdzić, że macierz przekształcania bazy będzie w tym przypadku także macierzą trójkątną postaci

$$\begin{aligned} e_1 &= d_{11}f_1, \\ e_2 &= d_{21}f_1 + d_{22}f_2, \\ &\dots\dots\dots \\ e_n &= d_{n1}f_1 + d_{n2}f_2 + \dots + d_{nn}f_n. \end{aligned}$$

Tutaj $d_{\alpha\beta}$ jest dopełnieniem algebraicznym elementu c_β macierzy $[c_{ik}]$ podzielonym przez wyznacznik tej macierzy.

§6. SPROWADZANIE FORMY KWADRATOWEJ DO SUMY KWADRATÓW ZA POMOCĄ PRZEKSZTAŁCENIA TRÓJKĄTNEGO

1. W tym paragrafie podamy jeszcze jeden sposób konstruowania bazy, w której forma kwadratowa sprowadza się do sumy kwadratów. W odróżnieniu od poprzedniego paragrafu podamy wzory wyrażające szukaną bazę $e_1, e_2, \dots, e_n$ bezpośrednio przez bazę wyjściową (a nie jak w kilku krokach, jak w §5). Będziemy jednak przy tym musieli nałożyć na formę $A(x; y)$ i na szukaną bazę $f_1, f_2, \dots, f_n$ następujące ograniczenie: Niech $[a_{ik}]$ będzie macierzą formy dwuliniowej $A(x; y)$ w bazie $f_1, f_2, \dots, f_n$. Założymy, że następujące minory macierzy $[a_{ik}]$ są różne od zera⁽¹⁾: